

مجموعه عکس‌های خانوادۀ ابوالقاسم رشتی

ناهید رشتی، مهندس اکبر شفیعی پور

حاج ابوالقاسم در شفت از توابع شهرستان فومن متولد شد و سپس در رشت اقامت گزید و بعد از آن مقیم یزد شد.

وی سردودمان خاندان رشتی در یزد است. شغل این خاندان، بازرگانی نوغان و ابریشم بوده و در عین حال که صادرات ابریشم را به کارگاه‌های یزد و آذربایجان انجام می‌دادند، مبادلاتی هم با کشور چین داشتند و منسوجات ابریشمی به داخل ایران وارد می‌کردند.

پس از پایان دورۀ حکومت امیر هدایت‌خان (آتل خان رشتی) در ۱۲۰۱ هـ.ق، و اختلال موقتی که در بازرگانی و راه مواصلاتی پیش آمد، حاج ابوالقاسم رشتی برای تصفیه حساب با طرف‌های تجارتخانه رشتی عازم یزد شد که به دنبال آن، به چین سفر کند. در شهر یزد خبر شد که مجدداً ارتباط تجارتخانه رشت با چین برقرار شده و او می‌تواند در شهر یزد مطالعات بیشتری به عمل آورد.

حاج ابوالقاسم در یزد تاهل اختیار کرد و دارای دو فرزند پسر و یک دختر شد و دختر او به ازدواج کوراوغلی معروف درآمد.

حاج ابوالقاسم در یکی از سفرهایش در بمبئی با یکی از مشهورترین متمولین زرتشتی ملاقاتی داشت. مرد زرتشتی از وی جویای احوال زرتشتیان یزد شد و چون از نابسامانی اوضاع آن‌ها خبر یافت، مبلغی را برای احداث قناتی برای افراد بی‌بضاعت زرتشتی به حاج ابوالقاسم داد.

حاج ابوالقاسم نیز در بازگشت به یزد در رحمت‌آباد با کمک زرتشتی‌های محل قناتی احداث کرد چنانکه در وجه تسهیمه رحمت‌آباد آورده‌اند که این قنات به آب نمی‌رسید به شکلی که باعث یأس شده بود، ولی پس از تلاش فراوان ناگهان آب فراوانی پدید آمد و چون این خبر را به ابوالقاسم می‌دهند وی می‌گوید رحمت خدا سر رسید و از این‌رو نام آن را رحمت‌آباد می‌گذارند. چون هزینه قنات رحمت‌آباد را یک نفر پارسی پرداخته بود حاج ابوالقاسم در کنار این آبادی قنات دیگری نیز احداث می‌کند و نیم آن را به زرتشتی‌ها می‌بخشد و به علاوه ملک رحمت‌آباد را نیز به اجاره زرتشتی‌ها می‌دهد.

مهم‌ترین کار و اثر رشتی موقوفات اوست که امروز در شمار چند موقوفه وسیع و گسترده استان است. این موقوفه که در سابق زمین‌های کشاورزی قاسم‌آباد را تشکیل می‌داد امروزه به برخی ادارات دولتی به اجاره واگذار شده است.

حاج ابوالقاسم رشتی در بیشتر مناسبات اجتماعی و سیاسی زمان خود در یزد دخیل بوده و مورد توجه والیان و مردم قرار داشت. از پسر بزرگش حاج محمدرضا فرزندان به یادگار مانده که اغقایشان اینک به نام خانوادگی امینی مشهورند و از فرزند دیگرش یعنی حاج ابوالحسن نیز فامیلی باقی است که هنوز با نام رشتی مشهورند.^[۱]

صفحات این بخش فصلنامه همچنان به روی آلبوم‌های خانوادگی که حال و هوای ایران دوران قاجار و پهلوی اول را به تصویر می‌کشد، گشوده است.

۱- برگرفته از کتاب فرهنگ‌نامه یزد، جلد اول، به کوشش اکبر قلمسیاه، صفحه ۲۰۵

از سمت راست: آقای علی رشتیان (نتیجه حاجی ابوالقاسم رشتی)، میرزا حسن رشتی (نوه دختری)، میرزا محمود رشتی (نوه دختری)، حاجی محمد ابراهیم رشتی (نوه دختری)، علی اکبر حاجی آقا رشتی (نوه دختری)، محمد هادی رشتیان و آقا صادق رشتیان؛ مجموعه خصوصی خانواده رشتی یزد

مرحوم حاج محمدجواد امین التجار نوه حاجی ابوالقاسم رشتی؛ مجموعه خصوصی خانواده رشتی یزد

N M A G . C O M

از سمت راست: آقامیرزا محمود پدر عباس آقا و محمد آقارشتی، آقا باقر رشتی، آقامحمد کاظم رشتی (پدر آقامیرزا محمود و میرزا حسن)، حاجی علی محمد محمدآبادی (پدر خانم آقا عبدالغفور نوه حاجی ابوالقاسم رشتی)، آقا عبدالغفور رشتی و فرزندش بی بی سکینه؛
مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

آقا جلال رشتی و همسرش خانم سلطان (فرزند آقارشتی)؛ مجموعه خصوصی خانواده دکتر حاجب مرتاض-یزد

W W W

از سمت راست: مرحوم محمدباقر کراوغلی (عکاس) فرزند حاجی محمدعلی رشتی داماد حاجی ابوالقاسم رشتی، شناخته نشد(فرزند حاجی محمدعلی رشتی داماد حاجی ابوالقاسم رشتی؛ مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

ایستاده: مرحوم علی اکبر حاجی آقا، نشسته از سمت راست: محمدکاظم رشتی (نوه حلجی ابوالقاسم رشتی)، آقا عبدالوهاب امین (فرزند حاج محمدجواد نوه حاجی ابوالقاسم رشتی)، مرحوم حاج محمدابراهیم رشتی (فرزند مرحوم حاجی آقا نوه دختری حاجی ابوالقاسم رشتی)؛ مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

دکتر محمدعلی رشتی؛
مجموعه خصوصی خانواده دکتر حاجب مرتاض-یزد

نشسته از سمت راست: باقر رشتی، محمدکاظم رشتی، حاجی علی محمد محمدآبادی، عبدالغفور رشتی؛
 ایستاده از سمت راست: آقامیرزا محمود رشتی، شناخته نشد، حاجی محمدجواد صدرآبادی متصدی صدرآباد رستاق؛
 کودک نشسته از سمت راست نفر دوم: میرزا حسن رشتی؛
 مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

مرحوم حاجی جواد رشتیان فرزند حاجی آقا محمد (نتیجه حاجی ابوالقاسم رشتی):
 مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

WWW.CHIDEMANMAG.COM

از سمت راست: احمد آقا شهپر، آقای مرتاض، آقا محمد رشتی؛ فروردین ۱۳۳۵
مجموعه خصوصی خانواده دکتر حاجب مرتاض-یزد

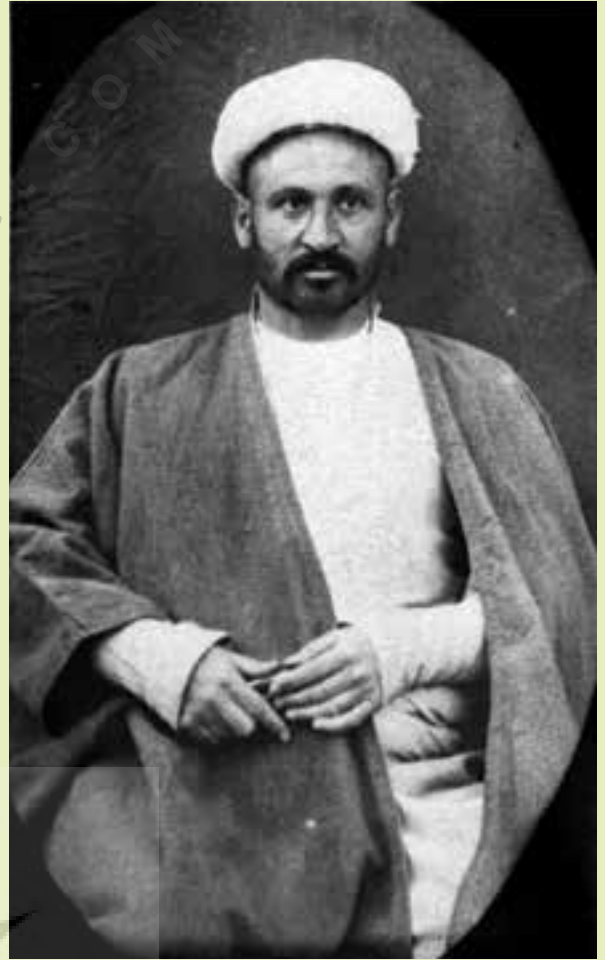
احمد آقا شهپر، مرتاض، آقا محمد رشتی
فروردین ۱۳۳۵

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مرحوم آقا باقر رشتی نوه دختری حاجی ابوالقاسم رشتی؛
مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

مرحوم عبدالغفور رشتی پدر مرحوم کاظم آقا رشتی آخرین فرزند حاجی
محمد رضا (تنها فرزند پسر حاجی ابوالقاسم رشتی)؛
مجموعه خصوصی خانواده رشتی-یزد

مرحوم آقا تقی رشتی؛
مجموعه خصوصی خانواده دکتر حاجب مرتضی-یزد